УДК 811.111'37
DOI https://doi.org/10.32782/bsps-2026.11.20

ПОЛІКОДОВІСТЬ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО МЕДІАТЕКСТУ: СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Олександр Томчаковський
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри прикладної лінгвістики та літературознавства
Національного університету «Одеська юридична академія»
Фонтанська дорога, 23, м. Одеса, Україна
orcid.org/0000-0001-6586-8095
e-mail: alexander_tomchakovsky@yahoo.com

Анотація. *Статтю присвячено комплексному дослідженню структурно-функціональних особливостей сучасного англомовного полікодового медіатексту. Актуальність дослідження зумовлена стрімким розвитком цифрової медіакомунікації, у якій інформація передається шляхом інтеграції вербальних, візуальних і графічних засобів, що забезпечують комплексний комунікативний вплив на адресата. У сучасному інформаційному просторі полікодові тексти стали домінантною формою представлення інформації, оскільки поєднання різних семіотичних кодів підвищує інформативність повідомлення, оптимізує його сприйняття та посилює прагматичний ефект. Метою статті є визначення структурних особливостей сучасного англомовного полікодового медіатексту та встановлення функцій його вербальних і невербальних компонентів. Матеріалом дослідження слугували англомовні полікодові медіатексти, дібрані методом суцільної вибірки з офіційних вебсайтів BBC News, CNN і National Geographic. Для досягнення поставленої мети використано описовий, структурний, функціональний, контекстуальний, порівняльний і кількісний методи дослідження, а також елементи мультимодального аналізу. У ході дослідження уточнено зміст понять «полікодовий текст», «мультимодальність» і «медіатекст», визначено основні структурні компоненти сучасного англомовного полікодового медіатексту, схарактеризовано моделі взаємодії вербальних і невербальних елементів та встановлено їхні основні функції. З'ясовано, що сучасний англомовний медіатекст є складною мультимодальною системою, у якій мовні, візуальні та графічні компоненти взаємодіють як єдине комунікативне ціле. Виявлено, що вербальні компоненти реалізують переважно інформаційну, аргументативну та оцінну функції, візуальні – ілюстративну, емоційно-експресивну й верифікаційну, а графічні – структурно-організаційну, навігаційну, акцентувальну та прагматичну функції. Установлено особливості структурно-функціональної організації полікодових текстів у матеріалах BBC News, CNN і National Geographic, що зумовлені жанровою специфікою та комунікативними цілями кожного медіаресурсу.*

Ключові слова: *полікодовий текст, мультимодальність, медіатекст, медіадискурс, англомовні онлайн-медіа, вербальні компоненти, невербальні компоненти, графічні засоби, структурно-функціональний аналіз.*

© О. Томчаковський, 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

POLYCODE NATURE OF CONTEMPORARY ENGLISH MEDIA TEXTS: A STRUCTURAL AND FUNCTIONAL PERSPECTIVE

Oleksandr Tomchakovskyi
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Applied Linguistics and Literary Studies
National University «Odesa Law Academy»
23 Fontanska Road, Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0001-6586-8095
e-mail: alexander_tomchakovsky@yahoo.com

Abstract. *The article presents a comprehensive study of the structural and functional characteristics of contemporary English polycode media texts. The relevance of the research is determined by the rapid development of digital media communication, in which information is conveyed through the integration of verbal, visual, and graphic resources that ensure a complex communicative impact on the recipient. In today's information environment, polycode texts have become the dominant form of information representation, as the combination of different semiotic codes enhances the informational value of a message, optimizes its perception, and strengthens its pragmatic effect. The purpose of the study is to identify the structural characteristics of contemporary English polycode media texts and to determine the functions performed by their verbal and non-verbal components. The research material consists of English polycode media texts selected by continuous sampling from the official websites of BBC News, CNN, and National Geographic. The study employs descriptive, structural, functional, contextual, comparative, and quantitative research methods, together with elements of multimodal analysis. The research clarifies the concepts of polycode text, multimodality, and media text, identifies the principal structural components of contemporary English polycode media texts, characterizes the patterns of interaction between verbal and non-verbal elements, and determines their primary functions. The findings demonstrate that the contemporary English media text is a complex multimodal system in which linguistic, visual, and graphic components interact as an integrated communicative whole. It has been established that verbal components primarily perform informative, argumentative, and evaluative functions, whereas visual components fulfil illustrative, expressive, and verification functions. Graphic resources perform structural, navigational, highlighting, and pragmatic functions. The study also identifies the structural and functional features of polycode texts in BBC News, CNN, and National Geographic, which are determined by the genre specificity and communicative purposes of each media outlet.*

Key words: *polycode text, multimodality, media text, media discourse, English online media, verbal components, non-verbal components, graphic resources, structural and functional analysis.*

Сучасний англомовний медіапростір характеризується стрімким розвитком мультимодальної комунікації, у межах якої передавання інформації здійснюється шляхом інтеграції вербальних і невербальних знакових систем. Тексти сучасних онлайн-медіа дедалі частіше набувають полікодового характеру, поєднуючи мовні засоби з фотографіями, інфографікою, картографічними матеріалами, відеофрагментами, кольоровими акцентами, шрифтовими виділеннями та іншими візуальними компонентами. У результаті комунікативний вплив формується не лише змістом вербального повідомлення, а й взаємодією різних семіотичних кодів, що забезпечують комплексне сприйняття інформації адресатом. Саме тому аналіз структурної організації полікодових медіатекстів і функцій їхніх компонентів є одним із актуальних напрямів сучасної мультимодальної лінгвістики [6].

Актуальність дослідження зумовлена активним розвитком цифрових медіа, у яких мультимодальність і полікодовість стали невід'ємними характеристиками інформаційного повідомлення. Незважаючи на значну кількість праць, присвячених теоретичним аспектам мультимодальної комунікації, питання структурно-функціональної організації англомовних полікодових медіатекстів, особливостей взаємодії їхніх вербальних і невербальних компонентів та реалізації ними комунікативно-прагматичних функцій потребують подальшого комплексного вивчення на матеріалі сучасних міжнародних інформаційних ресурсів. Особливої уваги потребує аналіз текстів провідних англомовних онлайн-видань, що формують

глобальний інформаційний простір та визначають сучасні тенденції медіакомунікації.

Метою статті є визначення структурних особливостей сучасного англомовного полікодового медіатексту та встановлення функцій його вербальних і невербальних компонентів.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання: уточнити зміст понять полікодовий текст, мультимодальність і медіатекст; визначити основні структурні компоненти англомовного полікодового медіатексту; схарактеризувати засоби взаємодії вербальних і невербальних елементів у структурі медіаповідомлення; установити основні функції мовних, візуальних і графічних компонентів; виявити особливості структурно-функціональної організації полікодових текстів у різних англомовних онлайн-медіа.

Об'єктом дослідження є сучасний англомовний полікодовий медіатекст.

Предмет дослідження становлять структурні особливості, засоби взаємодії та функції вербальних і невербальних компонентів сучасних англомовних медіатекстів.

Матеріалом дослідження слугували англомовні полікодові медіатексти, дібрані методом суцільної вибірки з офіційних вебсайтів міжнародних медіаресурсів BBC News, CNN і National Geographic. До аналізованого матеріалу увійшли новинні повідомлення, аналітичні публікації, науково-популярні статті та репортажі, у структурі яких вербальний текст поєднується з фотографіями, інфографікою, картами, відеоматеріалами, підписами, шрифтовими й кольоровими виділеннями.

Для реалізації поставлених завдань використано комплекс взаємопов'язаних методів дослідження. Описовий метод застосовано для систематизації та характеристики структурних компонентів полікодових медіатекстів; метод мультимодального аналізу – для дослідження взаємодії мовних, візуальних і графічних засобів; структурний аналіз – для визначення способів організації компонентів медіатексту; функціональний метод – для встановлення їхніх інформаційних, ілюстративних, смислотвірних, акцентувальних, навігаційних та впливових функцій; контекстуальний аналіз – для з'ясування значення окремих компонентів у межах цілісного медіаповідомлення; порівняльний метод – для виявлення спільних і відмінних рис полікодових текстів BBC News, CNN і National Geographic; кількісний метод – для узагальнення частотності виявлених структурних моделей і функціональних типів.

Проблематика полікодових і мультимодальних текстів посідає важливе місце у сучасній лінгвістиці, оскільки розвиток цифрової комунікації суттєво розширив можливості поєднання різних семіотичних кодів у межах одного повідомлення. Особливу увагу дослідники приділяють визначенню поняття полікодовості, співвідношенню полікодовості та мультимодальності, класифікації невербальних компонентів тексту, а також принципам їх взаємодії з вербальними елементами [6; 7; 9].

У сучасних наукових працях значну увагу приділено дослідженню графічної організації тексту, ролі шрифтових, кольорових і композиційних засобів у формуванні смислової структури повідомлення та забезпеченні його цілісності. Установлено, що графічні компоненти виконують не лише декоративну, а й інформаційну, акцентувальну та прагматичну функції, істотно впливаючи на процес інтерпретації тексту адресатом [1].

Окремий напрям досліджень становить аналіз взаємодії вербальних і невербальних засобів у різних типах дискурсу. Науковці розглядають особливості функціонування фотографій, символів, логотипів, інфографіки, піктограм та інших візуальних елементів як складники єдиного комунікативного простору, що забезпечують ефективність передавання інформації та посилюють прагматичний вплив повідомлення [2].

Значну кількість праць присвячено дослідженню полікодових текстів у художньому, навчальному та медійному дискурсах. У цих дослідженнях проаналізовано засоби забезпечення когезії та когерентності мультимодальних текстів, особливості взаємодії різних семіотичних кодів, а також їхню роль у формуванні цілісності текстового простору [3–5].

Останніми роками активно розвиваються дослідження мультимодальності цифрових медіа, у яких особливу увагу приділено поєднанню тексту, фотографій, відео, графічних елементів, інтерактивних компонентів та елементів інтерфейсу. Такі дослідження засвідчують, що сучасний медіатекст є складною багаторівневою структурою, ефективність

якої визначається взаємодією всіх семіотичних ресурсів повідомлення [8; 9].

Водночас аналіз наукової літератури свідчить, що структурно-функціональні особливості сучасних англомовних полікодових медіатекстів, створених провідними міжнародними онлайн-медіа, залишаються недостатньо дослідженими. Подальшого вивчення потребують закономірності взаємодії вербальних і невербальних компонентів, їхній внесок у реалізацію інформаційної, прагматичної та впливової функцій, а також специфіка структурної організації медіатекстів різних тематичних напрямів.

Аналіз сучасних підходів до вивчення мультимодальної комунікації засвідчив, що поняття полікодовий текст, мультимодальність і медіатекст є взаємопов'язаними, проте не тотожними. Полікодовий текст розглядається як цілісне комунікативне утворення, у якому інформація передається за допомогою кількох знакових систем, насамперед вербальної та невербальної. Поняття мультимодальності акцентує увагу на взаємодії різних модальностей сприйняття інформації, тоді як медіатекст характеризує повідомлення, створене для функціонування у традиційному або цифровому медіасередовищі. Таким чином, сучасний англомовний медіатекст є полікодовим за своєю структурою та мультимодальним за способом реалізації комунікативного потенціалу.

Дослідження матеріалів BBC News, CNN і National Geographic показало, що структура сучасного англомовного полікодового медіатексту є багатокомпонентною. Обов'язковими складниками виступають заголовок, основний текст і фотографія або інший візуальний компонент. Допоміжними структурними елементами є підзаголовки, інфографіка, карти, діаграми, відеоматеріали, гіперпосилання, підписи до ілюстрацій, логотипи, кольорові та шрифтові виділення. Кожен із цих компонентів бере участь у створенні єдиного смислового простору повідомлення, а їхня взаємодія забезпечує комплексне сприйняття інформації.

Установлено, що взаємодія вербальних і невербальних елементів реалізується через кілька основних моделей. Найпоширенішою є модель доповнення, коли фотографія або інфографіка деталізує інформацію, подану у тексті. Модель ілюстрування передбачає візуальне підтвердження описаних подій або явищ. Для аналітичних матеріалів характерною є модель пояснення, у межах якої діаграми, карти та графіки полегшують інтерпретацію статистичних даних. У цифрових медіа активно використовується модель навігації, що реалізується за допомогою гіперпосилань, інтерактивних елементів та візуальних маркерів, які організовують рух читача інформаційним простором.

Аналіз функціонального навантаження компонентів полікодових текстів дав змогу виокремити кілька основних функцій. Вербальні компоненти виконують інформаційну, пояснювальну, аргументативну та оцінну функції. Візуальні компоненти забезпечують ілюстративну, емоційно-експресивну, атрактивну та верифікаційну функції, підвищуючи рівень довіри до повідомлення. Графічні засоби (типографіка, кольорове оформлення, композиція сторінки, шрифтові виділення) виконують структурно-організаційну, акцентувальну, навігаційну та прагматичну функції. Саме комплексна взаємодія усіх складників забезпечує високий рівень комунікативної ефективності сучасного медіатексту.

Порівняльний аналіз англомовних онлайн-медіа дав змогу виявити певні особливості структурно-функціональної організації полікодових текстів. Для ***BBC News*** характерними є домінування інформаційної функції та стримане використання візуальних засобів, спрямованих на максимальну об'єктивізацію повідомлення. ***CNN*** активно використовує фотографії, відеоматеріали, кольорові акценти та інтерактивні елементи, що посилюють емоційний і прагматичний вплив на аудиторію. Матеріали ***National Geographic*** характеризуються провідною роллю високоякісного візуального контенту, у якому фотографія виступає рівноправним складником повідомлення поряд із вербальним текстом і нерідко виконує самостійну смислотворчу функцію.

Узагальнення результатів дослідження засвідчує, що сучасний англомовний медіатекст є складною мультимодальною системою, ефективність якої визначається гармонійною взаємодією мовних, візуальних і графічних компонентів. Полікодовість забезпечує не лише підвищення інформативності повідомлення, а й посилення його прагматичного впливу, оптимізацію сприйняття

інформації та адаптацію медіакомунікації до особливостей цифрового інформаційного середовища.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що сучасний англомовний медіатекст є складною полікодовою комунікативною системою, у якій вербальні та невербальні компоненти функціонують як взаємопов'язані елементи єдиного смислового простору. Уточнено зміст понять полікодовий текст, мультимодальність і медіатекст та визначено, що полікодовість є структурною характеристикою медіатексту, тоді як мультимодальність відображає спосіб реалізації його комунікативного потенціалу через поєднання різних семіотичних ресурсів.

Установлено, що структуру сучасного англомовного полікодового медіатексту формують вербальні, візуальні та графічні компоненти, взаємодія яких забезпечує цілісність повідомлення та підвищує ефективність його сприйняття. Доведено, що основними моделями взаємодії вербальних і невербальних елементів є доповнення, ілюстрування, пояснення та навігація, які сприяють точнішій передачі інформації, її інтерпретації та посиленню прагматичного впливу на адресата.

З'ясовано, що мовні компоненти реалізують переважно інформаційну, аргументативну та оцінну функції, візуальні – ілюстративну, емоційно-експресивну й верифікаційну, а графічні – структурно-організаційну, акцентувальну та навігаційну. Порівняльний аналіз матеріалів BBC News, CNN і National Geographic засвідчив наявність спільних принципів побудови полікодових текстів, водночас кожне онлайн-медіа характеризується власними особливостями використання мультимодальних ресурсів залежно від комунікативної мети та жанрової специфіки.

Перспективу подальших досліджень убачаємо у зіставному аналізі полікодових медіатекстів різних мов і культур, вивченні жанрової специфіки мультимодальної організації цифрових медіа, дослідженні прагматичного потенціалу окремих невербальних компонентів, а також застосуванні корпусних і комп'ютерних методів аналізу для виявлення закономірностей функціонування полікодових текстів у сучасному англомовному інформаційному просторі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білецька О. В. Графічна форма постмодерністського художнього тексту крізь призму графічної лінгвістики. *Нова філологія*. 2014. № 60. С. 17–22.
2. Білюк І. Л. Вербальні та невербальні засоби брендингу Олімпіади. *Лінгвістика XXI ст.: нові дослідження і перспективи*. Київ : Логос, 2012. С. 60–67.
3. Гуменюк І. Полікодовий текст як засіб реалізації текстоцентричної технології навчання. *Наука і освіта*. 2020. № 3. С. 97–103.
4. Карп М. А. Текстотвірні ознаки когезії та когерентності в англійських мультимодальних літературних казках (на матеріалі творчості Філіпа Арда) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Одеса, 2016. 20 с.
5. Кузнецова М. О. Полікодовий характер вторинного дискурсу англомовних текстів жанру фентезі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія».* 2015. Вип. 58. С. 105–107.
6. Макарук Л. Л. Мультимодальна лінгвістика: термінологічний апарат і вектори аналізу. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філологічні науки. Мовознавство».* 2015. № 6(307). С. 64–70.
7. Макарук Л. Л. Мультимодальність та полікодовість у сучасних лінгвістичних студіях: школи, постаті, підходи. *Актуальні питання іноземної філології.* 2018. № 9. С. 133–142.
8. Шаламай А. О. Лінгвістичні та стилістичні особливості письмового сюжетного тексту та тексту інтерфейсу відеоігор. *Наукові записки. Серія «Філологічні науки».* 2024. Вип. 209. С. 374–381. DOI: 10.32782/2522-4077-2024-209-55
9. Van Leeuwen T. Multimodality. The Routledge Handbook of Applied Linguistics / ed. J. Simpson. New York : Routledge, 2011. P. 668–682.
10. BBC News. URL: https://www.bbc.com/news (дата звернення: 21.06.2026).
11. CNN. URL: https://edition.cnn.com (дата звернення: 20.06.2026).
12. National Geographic. URL: https://www.nationalgeographic.com (дата звернення: 22.06.2026).

REFERENCES

1. Biletska, O. V. (2014). Hrafichna forma postmodernistskoho khudozhnoho tekstu kriz pryzmu hrafichnoi linhvistyky [The graphic form of a postmodern literary text through the prism of graphic linguistics]. Nova filolohiia, (60), 17–22. [in Ukrainian].
2. Biliuk, I. L. (2012). Verbalni i neverbalni zasoby brendynhu Olimpiady [Verbal and non-verbal means of Olympic branding]. Linhvistyka XXI stolittia: novi doslidzhennia i perspektyvy, 60–67. [in Ukrainian].
3. Humeniuk, I. (2020). Polikodovyi tekst yak zasib realizatsii tekstotsentrychnoi tekhnolohii navchannia [Polycode text as a means of implementing text-centered learning technology]. Nauka i osvita, (3), 97–103. [in Ukrainian].
4. Karp, M. A. (2016). Tekstotvirni oznaky kohezii ta koherentnosti v anhliiskykh multymodalnykh literaturnykh kazkakh (na materiali tvorchosti Philipa Ardagha) [Text-forming features of cohesion and coherence in English multimodal literary fairy tales (based on the works of Philip Ardagh)] (Extended abstract of Candidate's thesis). Odesa. [in Ukrainian].
5. Kuznetsova, M. O. (2015). Polikodovyi kharakter vtorynnoho dyskursu anhlomovnykh tekstiv zhanru fentezi [The polycode nature of secondary discourse in English fantasy texts]. Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriia «Filolohiia», (58), 105–107. [in Ukrainian].
6. Makaruk, L. L. (2015). Multymodalna linhvistyka: terminolohichnyi aparat i vektory analizu [Multimodal linguistics: Terminological framework and directions of analysis]. Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Seriia «Filolohichni nauky. Movoznavstvo», (6(307)), 64–70. [in Ukrainian].
7. Makaruk, L. L. (2018). Multymodalnist ta polikodovist u suchasnykh linhvistychnykh studiiakh: shkoly, postati, pidkhody [Multimodality and polycode nature in contemporary linguistic studies: Schools, scholars, and approaches]. Aktualni pytannia inozemnoi filolohii, (9), 133–142. [in Ukrainian].
8. Shalamai, A. O. (2024). Linhvistychni ta stylistychni osoblyvosti pysmovoho siuzhetnoho tekstu ta tekstu interfeisu videoihor [Linguistic and stylistic features of written narrative texts and video game interface texts]. Naukovi zapysky. Seriia: Filolohichni nauky, (209), 374–381. https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-209-55 [in Ukrainian].
9. Van Leeuwen, T. (2011). Multimodality. In J. Simpson (Ed.), The Routledge Handbook of Applied Linguistics (pp. 668–682). Routledge.
10. BBC News. (2026). Retrieved June 21, 2026, from https://www.bbc.com/news
11. CNN. (2026). Retrieved June 20, 2026, from https://edition.cnn.com
12. National Geographic. (2026). Retrieved June 22, 2026, from https://www.nationalgeographic.com

Дата першого надходження статті до видання: 25.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 24.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 03.11.2026